

Doe het goed of doe het niet!

Vanaf een duurzaam Terschelling bereid ik tijdens het Oerol-festival mijn tweede column voor. Als dakenman let ik uiteraard ook veel op de duurzame kwaliteit van begroeide daken. Met de huidige expertise weten we maar al te goed wat er te koop is, wat voor kwaliteiten er allemaal geleverd worden en hoeveel werk en techniek er voor nodig is om te blijven genieten van een duurzaam begroeid dak. Ik kijk naar de daken en constateer...

Het begroeide dak is nu alweer langere tijd een volwassen toepassing in onze bouwsector met minstens 25 jaar praktijkervaring, terwijl het begroeide dak ook nog steeds blijft evolueren. Wie de ontwikkelingen volgt (zie overigens ook de prachtige artikelen over multifunctioneel ruimtegebruik in de vorige *Roofs*), merkt ook dat er een serieuze variant is opgestaan voor het sedumdak, tot op heden veruit de meest gebruikte begroeid-dak toepassing.

Het biodiverse groendak is in opkomst. Een revolutionair dak dat een bijdrage levert aan zowel economie als ecologie - en in een later stadium misschien zelfs ook wel aan de energievoorziening, waarbij speciaal ontwikkelde brandstofcellen elektriciteit uit de plant en het water kunnen halen. En wat dacht u van nieuwe ontwikkelingen binnen de agrarische sector, waarmee begroeide daken zelfs worden ingericht voor luchtzuivering? Vanuit de stallen wordt schadelijk fijnstof en ammoniak uit meststoffen via de luchtkanalen afgevoerd en middels gepatenteerde systemen geleid door de biodiverse daktuin. Een gezuiverde lucht is het resultaat en zo zijn wij in de renovatie ook af van het asbestdak. Met dit laatste erbij opgeteld kunnen we al deze evoluties misschien beter revoluties gaan noemen.

Net zoals de revoluties op het eiland Terschelling, waar de gehele gemeenschap inmiddels alle pogingen doet om het eiland zelfvoorzienend aan stroom te helpen middels eigen zonne-energie. Er zijn elektrische fietsen en brommers te huur en tijdens het festival rijden die veelvuldig door de hoofdstraat van het eiland. Inmiddels zijn ook alle eilandbussen volledig elektrisch. Toch zie je hier ook nog steeds de verschillen tussen de manieren waarop het dak duurzaam is uitgevoerd.

Daken moeten renderen en nuttig zijn: dan willen wij er geld aan besteden. Sedumdaken zijn vooral mooi om naar te kijken, als ze functioneren, maar verder kunnen we er niet zo veel mee. We kunnen meer met biodiverse groendaken, ook vanwege de verbeterde waterhuishouding en extra geïntegreerde waterbuffering onder deze daken.

Veel sedumdaken zijn de afgelopen jaren te schraal aangelegd en redden het op langere termijn zichtbaar niet. Wij hebben ook tijdens de crisisjaren te veel op alleen bezuinigingen geleefd. Mede door het veranderen van het klimaat, doordat meer periodes van heftige droogte afgewisseld

worden door langere en heftige natte periodes, veranderen sedumdaken snel. Droogte levert al vroeg in het seizoen een rood gestrest begroeid dak op, na enkele jaren resteert een bruine en verdorde vlakte. Nog altijd wordt het dakbehoud bij begroeide daken ondergeschikt gevonden. Maar we willen wel levende waren op een paar centimeter dikte, zonder onderhoud, duurzaam in leven houden.

Resultaat: het dak is zichtbaar te schraal en te dun aangelegd, zonder drainagelaag, waarbij ook de hellende daken snel te kampen hebben met droogte door het ontbreken van de watergeefinstallatie. Ook Terschelling lijdt eronder, dit is duidelijk zichtbaar aan de straatkant in West: een dak onder minimaal 35 graden zonder watergeefinstallatie en waterbuffering. Steeds vaker worden sedumdaken voortijdig gesloopt en getoond als slecht resultaat op social media zoals LinkedIn.

Laten wij één afspraak met elkaar maken: doe het goed of doe het niet! Een krachtiger antwoord op de onderhandelingen voor opdracht is er niet. Opdrachtgevers, aannemers en eigenaren zullen zich er bewust van moeten zijn dat goedkoop duurkoop is. En nu wij een andere fase ingaan, een fase van meer biodiversiteit en groen-blauw op daken, lost dit probleem zich vanzelf op. De kwaliteit wordt, gezien vanuit de duurzame gecombineerde techniek, vanzelf hierdoor verbeterd. Op naar meer biodiversiteit op daken in onze stedelijke omgeving. Gaat u met mij mee in onze revolutie?

Erik Steegman
Directeur NDA Duurzaam Dak Concept